

LE JOURNAL BIELORUSSIE
"LA PATRIE"DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
"DAS VATERLAND"ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНЛЬНА
ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAČKAUSCZYNA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Wladimir BORTNIK

Die Administration: (13 b) München 15, Pettenkoferstr. 23/1.

Цана паза Нямеччыны: ЗІПА — 15 цэнтаў, Канада — 15 ц., Ангельшчына — 1 шылінг, Францыя — 20 фр., Вэльгія — 5 фр., Аўстралія — 1 шылінг, Аргентына — 2 пэзо. У іншых краінах раўнавартасць 15 ам. цэнтаў. Цана лётніцкай поштой у заакіянскіх краінах — 30 ам. цэнтаў. — Падвойныя нумары каштоўны падвойна.

Банкавое конто: Administration der weissruthenischen Zeitung „Bačkauscyna“
Bankkontonummer 357-125 Bayerische Hypotheken- und Wechselbank, München.

ГАЗЭТА ВЫХОДЗІЦЬ РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

№ 21 (251)

Нядзеля 22 трапеня 1955 г.

ГОД ВЫДАННЯ 9

Палітычная афэнзыва Крэмля

На працу апошняга дзесяцігодзінды ад заканчэння другой сусветнай вайны палітычна ініцыятыва ў міжнародных дачыненнях знаходзілася заўсёды ў руках Масквы. Ці гэта была афэнзыва на фронтах халоднае вайны ці часове тактычнае адступленне, стратэгія ётактіка гэтых магіструў выходзіла з заўсёды ў руках Крэмля. Захад быў змушаны толькі датароўвача да бальшавіцкіх плюнаў і ў той ці іншы спосаб рэагаваць на савецкую акцыю. Пазыцыя камуністычнага Усходу была заўсёды наступальнай, афэнзыўной ѹ агрэсіўнай. Пазыцыя Захаду была абаронная ѹ дэфэнзыўнай. Прывятая Захадам палітыка «кантэйнменту», г.зн. паўстрымоўваньня камуністычнага наступу, яи вытрымала жыццёў пробы, бо на практыцы готава паўстрымоўванье выразілася ў здаваныя на карысць камунізму аднай пазыцыі за другі, што асабліва ў Азіі прывяло да выніку катастрофальных.

Сакрэту мірнае дагавору з Аўстрый

У гэтым палітычным наступе камунізму ѹ пасыльдады ў ягоным трэтымі пашырэнні дзень 15 трапеня 1955 году з'явілася днём, які можа мець вялікое пасыльніне, а, як многія на Захадзе ўважаюць, ён можа стацца днём пераломнім. У гэтым дзені Саветы, падпішшы мірны дагавор з Аўстрый, згадалісь вывесці свае войскі з гэтых краін й даць ёй поўную незалежнасць. Гэта першыя выпадак, калі Масква дабравольна згадалісь падкінуць тэртыорыю, што знаходзілася пад ёйнай уладай. Ня толькі ў гісторыі СССР, але і ў цэлай гісторыі імперыялістичнай Расеі справы прадстаўліліся так, што дзе раз ступіць цажкамі ботам расейскі салдат, адтуль мог ён быць выкінуты толькі сілай. У гэтым і ляжыць сакрэту, што Расея з маленікага Маскоўскага Княства ў XV стагодзінды разраслася да аднай штошай часцы свету, а пасля апошніяе вайны ѹ скамунізаванні Кітаю, пераразла і гэтыя размежы.

Тому дабравольны адход Масквы з акупаванай ёю часцю Аўстрый, падпісаны ў ёю мірнае дагавору на даволі выгадных дзеясців, і то пасля того, калі раней Масква і слухаў не хацела аб мірных дагаворах з Аўстрый на ўмовах, шмат горшых для апошніх, з'явілася не малай сэнсацыяй апошніх тыдняў. Нічога тады дзіўнага, што з прычыны рагтоўнае змены курсу савецкай палітыкі ѹ дачыненіі да Аўстрый Захад быў неспадзяніва заскочаны і да некаторай меры здзізарыентаваны. Яшчэ ѹ апошняга часу заходняя прычыны шукаюцца раз новых прычын для выясняння савецкага кроку. Спансіроў прычынаю, больш чым менш прадаўпадобных, высоўваецца ѹ тое, што апошні палітычны крок Саветаў тлумачыцца іхнай слабасцю, што Савецкі Саюз патрабуе за ўсякую цену перадаць, каб перамагчы глыбокі эканамічны крэзы, галоўнае ѹ галіне сельскага гаспадаркі.

Такое тлумачэнне, на нашу думку, ня мае пад сабой ніякіх падставаў. Што Савецкі Саюз перажывае глыбокі эканамічны крэзы, а сваю сельскую гаспадарку прабуе ратаваць асвеаныем казахстанскіх і сібірскіх цальнягоў ды разводжаным кукурузы, гэта факт бліспечны. Але перад чым ці перад кім ён можа патрабаваць перадышкі? Хто яму сяячы загражае ці думае загражаць звонку? Калі-б, прыкладам, Савецкі Саюз яшчэ ўзвал быў слабеішы, чымся ён быць з'яўляўся? Дык і так нікто на Захадзе не здабыўся-б гэтай ягонай слабасці выкарыстоўваць. Крэмлёўская верхаводы вельмі добра ведаюць, што Захад із сваіх ініцыятывы на будзе ўнапакоіць, што хопіць з савецкага боку адно пустых словаў па мірнай коэгзистэнцыі, каб у заходнім лягеры выкілікае самыя толькі захаплены.

За новымі палітычнымі маніўрамі Масквы бяспречна хаваюцца глыбокія прычыны, але іх трэба шуказаць на ў эканамічнай слабасці Савецкага Саюзу. Загары можна пастаўіць тэзу, што ў Аўстрый Саветы пайшлі на ахвяру з тым, што яна ім у некалькі разоў аплаціцца. Калі праанализаваць кур'езы савецкай замежнай палітыкі апошніх тыдняў, дык лёгка можна зацеміць, што Саветы рас-

THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
"THE FATHERLAND,"LE JOURNAL BIELORUSSIE
"LA PATRIE"DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
"DAS VATERLAND"THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
"THE FATHERLAND,"

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAČKAUSCZYNA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Wladimir BORTNIK

Die Administration: (13 b) München 15, Pettenkoferstr. 23/1.

Цана паза Нямеччыны: ЗІПА — 15 цэнтаў, Канада — 15 ц., Ангельшчына — 1 шылінг, Францыя — 20 фр., Вэльгія — 5 фр., Аўстралія — 1 шылінг, Аргентына — 2 пэзо. У іншых краінах раўнавартасць 15 ам. цэнтаў. Цана лётніцкай поштой у заакіянскіх краінах — 30 ам. цэнтаў. — Падвойныя нумары каштоўны падвойна.

Банкавое конто: Administration der weissruthenischen Zeitung „Bačkauscyna“
Bankkontonummer 357-125 Bayerische Hypotheken- und Wechselbank, München.

ГАЗЭТА ВЫХОДЗІЦЬ РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

Далейшае узлежненіе сатэлітау

У вадказ на ратыфікацію парыскіх аадвараць Заходню Нямеччыну ад абароннай сістэмы єўрапейскага Заходу і спараліжаваць реализацыю ёю парыскіх збройных сіламі Усходняе Нямеччыны, як успомнена вышэй, часова астаецца дэзяржаваў усходняга блёку. Гэты пакт падпісаны ў Варшаве 14 трапеня сёлета між Савецкім Саюзам, Польшчай, Чехаславачынай, Мадзяршчынай, Румыніяй, Баягарыяй, Альбаніяй і ўсходняе Нямеччыны акупацыйных арміямі. Саветы патрабавалі-б адвесці свае войскі ўсюго на некалькі сот кіляметраў і, у выпадку патрэбы, за некалькі дзён маглі-б іх вярнуць назад. Затое Амэрыка мусіла-б забраць сваю армію з акіяна, з 5 000-6 000 кіляметраў, а каб вярнуць яе адтуль назад, спатрэбілася-б некалькі месяцаў.

Быўсунуты Малікам праект у прынцыпе фактычна нічым ня розніца ад чата высоўваних праектаў Молатава. Затое ў сваіх колькасных дачыненіях ён з'яўляеца ўзпраўды радыкальны. Пры чым выступілі з гэтым праектам якраз ціпер, у мамент асаблівай атактычнасці Саветаў і ў цэлым радзе іншых пытаньняў на стане з канцы сьнежня 1954 году; у наступнай фазе, да лета 1956 году, усе дэзяржавы савету мусілі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных сіламі ў трайці фазе: у першай фазе ўсе збраены мусілі-б быць выведзены з абедзвох частак Нямеччыны. Нязадня з гэтага праектам, найпазнейшым

праектам пасыльніне, але ўсе дэзяржавы, за некалькі дзён маглі-б адвесці сваіх збройных

„Камуністичны захоп і акупацыя Беларусі“

„Communist takeover and occupation of Byelorussia“, Washington, 1955)

Гэта зваўся рапарт, прадстаўлены заўважыць, — гэта імкненне да аб'ек- насьць нацыянальнага фактуру ў ба- некалькі месяцаў таму Кантрэс Задзі- тыўнасці. Іншая реч, ці эта была поў- рацьбе з камунізмам.

ночных Штатаў Амэрыкі кантрэсмэнам насьція асигнутая. Як гэта абсурдальна. Аднак некаторыя маменты насьція гучыць, відаць якраз гэта спрычыні- лены ў брашуру далёка неаб'ектыўна- дагадацца, дзе крыніца гэтак важная міжнародных умоў (бач. 19). Ці гэтыя памылкі, якія съветчанінамі ўжо быў нядайна надрукаваны асобнаю брашуру ўрадавым выдавец- твам ЗША.

Брашура гэтая цікавая для нас з шматлікіх глядзішчай. Першым чынам, сам факт зьяўлення яе, гэта доказ што-раз большага зацікаўлення нашай на- цыянальнай справай найважнейшых дзяржаўных ворванаў гэтакіх краін, як Амэрыка. З другога боку, гэты факт нам даводзіць мтазгоднасць працы камісіі Кэрстона да супрацоўніцтва з ёй нашых эміграцыйных дзейніцтваў.

Прапрабуем хоць агульна, але менш- больш паслыядуна разгледзець гэту брашуру, стаючыся не прапушчаючы ні ўсіх заслугоў, ні хібаў.

Каб даци чытальніку ўзяліненне аб Беларусі, з 30-і бачынаў, б прысьвечены гісторыкі краіны, пачынаючы з IX стагодзінды да 1-ай сусьветнай вайны. Дэ- рэчы тут успомніць рэцензію аб гэтай брашуру, зъмешчаную ў «Беларусе» з 20. III. г. г. Мы па паніні згаджаемся з крэтычнымі заўвагамі рэцензента. Але аб гэтым будзем гаварыць пазней.

На шыншы чытальніку будзе цікава даве- дзіцца, як характарызуе брашура пер- шы Усебеларускі Кантрэс і абвешчань- не незалежнасці Беларусі. Апісаўшы дзейнісць беларускіх нацыянальных арганізацій да 1917 году ды поўную ічудчу спробаў бальшавікоў завязаць падтрымку масаў, брашура працягвае:

«Каб развівазаць канчатковую пытань-

палітычнае ѹ дзяржаўнае формы Бела-

рускі ды ўсіх звязаных з гэтым праблема- мі, падтрымкі ўзялілі ў 1842 делегаты, выбраныя дема-

кратычнымі спосабам, разрозніточую ўсе

беларускія арганізації ды палітычныя партыі. Як з сацыяльнага, гэтак і з тэ-

тарыяльнага глядзішча, якож можа быць

ніякіх сумлеваў ѹ, што запраўды ўсе-

народнае характеристу Кантрэсу...» (бач.

7, падкрэсленне наша). Гаворачы аб

абвешчаныи БНР, брашура заключае:

«Такім чынам, Першы Усебеларускі

Кантрэс стаўся Камісіянальны Беларусі

і першай адказнасці за лёс краіны

(падкр. наша) (бач. 8).

Як на размэр брашуры, даволі ўсе-

бакова насьветлены прыяд росквіту бе-

ларускага нацыянальнага жыцця ў

БССР 20-ых гадоў. Падсумоўчай яго,

брашура піша: «Гэтыя асагненіні на по-

лісаветы, культуры, науку і маства-

чы ў выключным вынікам ахвярнае

працы беларускіх інтэлігэнцій ды пад-

тымкі беларускіх масаў...» (бач. 12).

На менш яскрава й прайзіўца прад-

стаўлена ліквідацыя ўсяго нацыяналь-

нага ды ўзмоўненая русыфікацыя. Між-

іншымі падтрымадзі, успомнена ў рэфор-

м беларускага правапісу ў 1933 г. Рэ-

акцыя беларускага народу ў форме

збройнага супраціву ды падпольнага

дзейнісці гэтаксама знайшла належнае

надзінне да іх. Найлепш схарктарызу-

юць гэта канчальныя слова брашуры.

Пішучы аб нямецкай палітыцы на Бе-

ларусі падчас апошніяе вайны, брашура

зразуменне Камісіі асьпраціўнікам

беларускага народу ды прыхільнае наста-

ленне да іх. Найлепш схарктарызу-

юць гэта канчальныя слова брашуры.

«Сучасны вобраз палажэння Беларусі

ды іншых нерасейскіх народаў у каму-

ністичнай імпры — гэта інтэнсіўная

русыфікацыя, народазабойства ды ніш-

ченые патрыйчынныя нацыянальных

сілаў, якіх Москва байца найбольш у

мандаваныя, аўвяшчаючы, што Нямеч-

чына вядзе вайну супраців камуністич-

нага імпэрыялізму. Беларусь была а-

бвешчана жыўліўшай прасторай Белару-

саў» (бач. 21). Спадзянемся, што падкрэ-

сленне гэтага факту дапаможа зразу-

мець усім амэрыканскім колам важ-

кую...

Другая рыса брашуры, якую нельга не

заштрафаць, —

Скажы, Пяцро, скажы, Паўла,

Скажыце шычру прайду:

Дзе Ільля прафылае?

Хрыстос Уваскрас, сын Божы!

Святы Ільля ў чистым полі ярыну дасявае

А ў іншай сваёй прачуалі песьні пяялі:

На сустрач Ільлі сам Ісус Хрыстос:

— Ільля святы! Дзе быў, пабываў?

— Сам, Ісус Хрыстос, я жыта захыну.

Два наших мястечкі набылі свой назоў ад Ільлінскіх цэрквеў

— мястечка Ільля на Вялейшчыне і мястечка Ільліно ў виш-

ніянах Дзьвіны. Аднак, калі першы царквы польшчыні

месцы мольбішча Пяруну, дык другая ўваходзіць на лік 6 цэр-

кву, якія загадаў у 1447 г. пабудаваць на Беларусі кароль

Казімір у вадзінку ўздачнісці за тое, што на Ільлін дзень

танула і ледзь выратавалася каралевы. Гэтае здарэньне для

нас зразумела яшчэ таму, што Ільлін дзень часта супадае з

навальніцай, залевай і паводкай, што адбілася на веты

казды: «Ільля нарабіў гнілья». Дарэчы, пасля гэтага днёу

і вада халадзе, бо, як сцвярджае народ, прарок Ільля кідае

леўкі на яму свой.

На Смаленшчыне, там, дзе ручай Хвосьць уцякае ў рэчку

Царэвіч, прытоку Вопі, знаходзіцца невялікі горад Духаўшчына.

Назоў досыць хутка рэчкі тумачыць, што ў 18 стаг-

тады сяло Духаўшчына зъяўлялася прыватнай уласнасцю

маскоўскіх цароў. Затое беларусчына Духаўшчыны пад-

крэслівае назоў ручая. За даўнія часы ён менаваўся Хвось-

цец, у расейскую географічную наменклатуру ён трапіў, як

дае Беларусам сілу ў змаганьні за ўладу. Толькі праймае палажэнне нацыяль- сцівінне паставілі ўздачнісці ў Польшчы на падставе дагадацца, дзе крыніца гэтак важная міжнародных умоў (бач. 19). Ці гэтыя памылкі, якія з'яўліліся ў шырокіх народных спрэчках, не за- бываюць.

Даволі шырокі народны падтрымкі ўздачнісці ў Польшчы. Гэтыя рэчкі раздзялілі Беларусі, на брашуры замалае зъяўляющаца народны падтрымкі ўздачнісці. Успамінаючы народны падтрымкі ўздачнісці, якія з'яўліліся ў шырокіх народных спрэчках, не за- бываюць.

Больш важная хіба, якую правільна рэч, падтрымкі ўздачнісці ў Польшчы. Гэтыя рэчкі раздзялілі Беларусі, на брашуры замалае зъяўляющаца народны падтрымкі ўздачнісці. Успамінаючы народны падтрымкі ўздачнісці, якія з'яўліліся ў шырокіх народных спрэчках, не за- бываюць.

Больш важная хіба, якую правільна рэч, падтрымкі ўздачнісці ў Польшчы. Гэтыя рэчкі раздзялілі Беларусі, на брашуры замалае зъяўляющаца народны падтрымкі ўздачнісці. Успамінаючы народны падтрымкі ўздачнісці, якія з'яўліліся ў шырокіх народных спрэчках, не за- бываюць.

Больш важная хіба, якую правільна рэч, падтрымкі ўздачнісці ў Польшчы. Гэтыя рэчкі раздзялілі Беларусі, на брашуры замалае зъяўляющаца народны падтрымкі ўздачнісці. Успамінаючы народны падтрымкі ўздачнісці, якія з'яўліліся ў шырокіх народных спрэчках, не за- бываюць.

Больш важная хіба, якую правільна рэч, падтрымкі ўздачнісці ў Польшчы. Гэтыя рэчкі раздзялілі Беларусі, на брашуры замалае зъяўляющаца народны падтрымкі ўздачнісці. Успамінаючы народны падтрымкі ўздачнісці, якія з'яўліліся ў шырокіх народных спрэчках, не за- бываюць.

Больш важная хіба, якую правільна рэч, падтрымкі ўздачнісці ў Польшчы. Гэтыя рэчкі раздзялілі Беларусі, на брашуры замалае зъяўляющаца народны падтрымкі ўздачнісці. Успамінаючы народны падтрымкі ўздачнісці, якія з'яўліліся ў шырокіх народных спрэчках, не за- бываюць.

Больш важная хіба, якую правільна рэч, падтрымкі ўздачнісці ў Польшчы. Гэтыя рэчкі раздзялілі Беларусі, на брашуры замалае зъяўляющаца народны падтрымкі ўздачнісці. Успамінаючы народны падтрымкі ўздачнісці, якія з'яўліліся ў шырокіх народных спрэчках, не за- бываюць.

Больш важная хіба, якую правільна рэч, падтрымкі ўздачнісці ў Польшчы. Гэтыя рэчкі раздзялілі Беларусі, на брашуры замалае зъяўляющаца народны падтрымкі ўздачнісці. Успамінаючы народны падтрымкі ўздачнісці, якія з'яўліліся ў шырокіх народных спрэчках, не за- бываюць.

Больш важная хіба, якую правільна рэч, падтрымкі ўздачнісці ў Польшчы. Гэтыя рэчкі раздзялілі Беларусі, на брашуры замалае зъяўляющаца народны падтрымкі ўздачнісці. Успамінаючы народны падтрымкі ўздачнісці, якія з'яўліліся ў шырокіх народных

Палітычна афэнзывыва Крамля

(Заканчэнне з 1-ай балоў)

дзяржаву, што змусіла-б Заходнюю Нямеччыну адмовіцца ад увайшоўшых у жыцьцё парыскіх дагавораў і зводзіла-б на іншту справу Заходня-Эўрапейскай Буні. Няма сумлеву, што савецкі плян нэутральнага пояса і задзіночаная ў ім, хоць і нэутральная Нямеччына, будзе менш сірдзі Немцаў яшчэ мала прыхільнікаў, да якіх задзіночаныя Нямеччыны зьяўліяцца справай найважнейшай.

Савецкі практэкт нэутральнага пояса, як перадумовы і гарантый блескочасці і трывалай коэфіцыенты, на Захадзе вельмі жыва дыскутуеца. Пры чым рэакцыя на гэты практэкт на Захадзе дваякая. Адныя ўживаюць, што на мяже быць і мовы аб нэутралізациі Нямеччыны, бо няма тэй раўнавартасной цэнзы, якую згадаілі-б Саветы за гэта заплаціць. Іншыя, і гэта перадусім у Ангельшчыне, съхілююцца да думкі, што можна згадаіцца на савецкі практэкт нэутральнага пояса з тым, што за нэутралізациі Нямеччыны Саветы мусілі-б заплаціць уключчэннем да нэутральнага пояса і некаторых сатэлітных дзяржаваў, у першую чаргу Польшчу і Чехаславаччыну. У практикы гэта мела-б абазначаць, што Саветы выйшли-б з гэтых дзяржаваў, перасталі-б умешвацца ў іхнае нутране жыцьцё, былі-б праведзены ўзапраўды свабодныя дэмакратычныя выбары, у вышыку чаго краіны гэтыя змаглі-б выйсці з пад усякай савецкай кантролю і стацца поўнасцю незалежнымі.

Напасьледак канфэрэнцыя на найвышэйшым шчэблі

Далейшым, алевесна звязаным з папярэднім актам савецкай палітычнай афэнзывы ёсьць іхны практэкт склікання канфэрэнцыі «вялікае чацьверкі» — шэфаў чатырох вялікадзяржаваў: Задзіночаных Штатаў Амерыкі, Вялікабрытаніі, Францыі і Савецкага Саюзу. Вялікабрытанія і Францыя, якія даўно ўжо мройлі ад такой канфэрэнцыі, ахвотна ўхапліліся за савецкі практэкт, аставалася толькі наяздным, якую пазыцыю зойме Амерыка. Аднак прэзідэнт Айзэнгаўэр, хоць і неахвотна, даў сваю згоду прыняць удзел у спатканыні. Такім чынам даўно плянаваная канфэрэнцыя на найвышэйшым шчэблі адбудзеца ў ліпені сёлета.

Галоўнымі пытаннямі канфэрэнцыі мае быць пытанье Нямеччыны, справа нэутральнага пояса дзяржаваў, справа разбраеніні, іншакожучы, усе савецкія практэкты, з якімі Масква расчапала цяпер сваю вялікую палітычную афэнзиву. З выскаваннямі заходніх палітыкаў і прэзыдэнтаў, што кіраунікі заходніх дзяржаваў у вадказ на савецкіх прапазыцыях нэутральнага пояса высунуць, як успомненае вышы, дамаганыне пашырыць гэты пояс і на сатэлітныя краіны, амагчыць і на Эстонію, Латвію і Летуву. Такім чынам пытанне вызваленіні народнаў сядзіні-ухоўдніх Эўропы, якога Захад старана ўнікаў, паміж ягонае болі знойдзеніца на парадку дні канфэрэнцыі «вялікае чацьверкі».

Няма падставаў думаць, каб Саветы згадаілі-б дань свабоду сатэлітным дзяржавам, хаця ў сініяшніх пытаннях, бо на пчолы, уласна, яго цікавіць, а іх смачная прадукцыя.

Няма падставаў думаць, каб Саветы згадаілі-б дань свабоду сатэлітным дзяржавам, хаця ў сініяшніх пытаннях, бо на пчолы, уласна, яго цікавіць, а іх смачная прадукцыя.

1. Я. Менскі: «Чаму ды як была ўтворана БССР».

2. Ст. Станкевіч: «Нацыянальная палітыка Крамля ў Беларусі».

3. Г. Няміра: «Дакументальнае значчынне антынаціональных бальшавіцкіх літаратур».

4. Л. Вароніч: «Дзіве систэмы права ў Савецкім Саюзе».

5. В. Будзімер: «Проблема асушеніні Палескіх нізін».

6. А. Яловіч: «Лісы Беларускай ССР».

7. В. Кіель: «Аб мінеральных рэсурсах Беларускай ССР».

8. М. Куліковіч: «Заняпад беларускага музичнага мастацтва ў БССР пасля вайны 1941—1945 г.».

У канцы кнігі пададзенія кароткія ре-

Беларускі Зборнік

Інстытуту для Вывучэння Гісторыі й Культуры СССР
Кніга I. Студзень — Сакавік 1955. Мінск, бачынаў 162.

Ужо выйшла з друку кніга I-ая «Беларускага Зборніка» Інстытуту для Вывучэння Гісторыі й Культуры СССР у Мінскіх, якія змінічалі навуковыя практыкі беларускіх вучоных, што пасыльна рэарганізацыі Інстытуту ў ліпені 1954 годзе навязалі супрацоўніцтва з гэтай наукоўскай установай эміграцыі з Савецкага Саюзу. У Зборніку знаходзім наступныя навуковыя артыкулы:

1. Я. Менскі: «Чаму ды як была ўтворана БССР».

2. Ст. Станкевіч: «Нацыянальная палітыка Крамля ў Беларусі».

3. Г. Няміра: «Дакументальнае значчынне антынаціональных бальшавіцкіх літаратур».

4. Л. Вароніч: «Дзіве систэмы права ў Савецкім Саюзе».

5. В. Будзімер: «Проблема асушеніні Палескіх нізін».

6. А. Яловіч: «Лісы Беларускай ССР».

7. В. Кіель: «Аб мінеральных рэсурсах Беларускай ССР».

8. М. Куліковіч: «Заняпад беларускага музичнага мастацтва ў БССР пасля вайны 1941—1945 г.».

У канцы кнігі пададзенія кароткія ре-

Тайніца Марса

АД РЭДАКЦЫИ: Ніжэй перадрукоўваем цікавы артыкул канцыда фізыка-матэматычных науак В. Канаплёнай, які быў змешчаны ў газете «Украінскі Віст» (№ 39 за 1. 5. 1955).

*

У 1877 годзе ведамы італьянскі астроном Сыкіяпарэльлі заўважыў на паверхні Марса загадкавыя тэйміны палосы, якія перасякаюць марсаўскія мацеракі на пайкарайшых сляхах. Гэтыя палосы, маючы часам 5 тысяч кіляметраў у даўжыні, Сыкіяпарэльлі называў іх каналамі, не ўкладаючы ў гэтае слова ніякага асаблівага зместу (у італьянскім мове каналамі называюць як штучныя ўладжаныя, гэта і натуральныя пратоўкі). Далейшыя спасылкі пацвердзілі існаванне гэтых загадкавых палос. Да 1888 г. Сыкіяпарэльлі нанеса на карту Марса 113 каналаў. Шмат якія з іх маюць ушырку некалькі дзесяткаў кіляметраў, а некаторыя яшчэ больш — каля трохсот кіляметраў. Пры гэтым сыштвама каналаў прадстаўляе сабою як-бы адзінную сетку, якія задзіночваеца з большімі плямамі, якія называюць марамі. Залежна ад пары году, гэтыя «мары» маюць розную ахварбоўку.

Зымена поры году на Марсе одбываецца таксама, як і на Зямлі, толькі што кожная пара году Марса амаль удвая даўжэйшая за нашу. Марс паложаны на 1,5 разаў далей ад Сонца чымся Зямлі і тым трапіць больш часу на адзін абарот навакол сонца. Вось-жа, марсіянскі год шмат большы за год зямны.

Празрыстая атмасфера Марса дае ма-

гмынсьць прасачыць усе зымены, што адбываюцца на ягонай паверхні. Абсэрваторы Марса наўгадыўнай праводзіць у манімніце г. зв. процістаяльніні, калі Зямля знаходзіцца між ім і Сонцам.

Гэта бывае кожныя два гады і даўмесяцы. Асабліва добра відаць Марс у пэрыяд г. зв. вялікіх процістаяльнін, якія адбываюцца кожныя 15 або 17 год.

У гэты час Марс падходзіць да Зямлі на наўбліжэйшую адлегласць (55 мільёнаў кіляметраў). Шмат даўжыні доталі могуна пабачыць на Марсе ў гэтыя пэрыяды, калі абсэрваваць яго цераз матутны тэлескоп.

На чым-жа палягаюць сэзонныя зымены на Марсе? Калі ў якой-небудзь падкулі Марса настаяе вясна, белая пальняная плаціна паступова высыхае. Дзесяткі раманаў, сотні газетных артыкулаў і нарысаў

былі прысычаныя апісанью марсіян. Бадай што ўсіх краінах жыва агаварваліся многія практэкты ўстанаўле-

ніяня беспасяроднай сувязі з жыхарамі Марса. Але ніводзін з гэтых праектаў быў зразілізаваны.

Што-ж гэта за плянэта, якую сталася прадметам такіх жывых дыскусіяў?

Калі гледзіць у тэлескоп, Марс здаецца невялічкім чырванаватым дыкам. Тонкія дотыкі на ягонай паверхні можна бачыць толькі пасля спэцыяльнага трэнавання. У выглядзе чырвоных плям паўстаюць перад намі вялізарныя марсіянскія пустыні, якія амаль што не змяняюць свайго камеру. У близіні да полосаў — белыя плямы, размежаваныя якіх зъмяняюцца ў розныя сезоны марсіянскага года. На паверхні плянэты можна заўважыць вялікую колъкасць марамі.

Задзіночна падыходзіць на плянэту Сонца, якія называюць марамі. Задзіночна падыходзіць на плянэту Сонца, якія называюць марамі.

Празрыстая атмасфера Марса дае ма-

гмынсьць прасачыць усе зымены, што адбываюцца на ягонай паверхні. Абсэрваторы Марса наўгадыўнай праводзіць у манімніце г. зв. процістаяльніні, калі Зямля знаходзіцца між ім і Сонцам.

Гэта бывае кожныя два гады і даўмесяцы. Асабліва добра відаць Марс у пэрыяд г. зв. вялікіх процістаяльнін, якія адбываюцца кожныя 15 або 17 год.

У гэты час Марс падходзіць да Зямлі на наўбліжэйшую адлегласць (55 мільёнаў кіляметраў). Шмат даўжыні доталі могуна пабачыць на Марсе ў гэтыя пэрыяды, калі абсэрваваць яго цераз матутны тэлескоп.

На чым-же палягаюць сэзонныя зымены на Марсе? Калі ў якой-небудзь падкулі Марса настаяе вясна, белая пальняная плаціна паступова высыхае. Дзесяткі раманаў, сотні газетных артыкулаў и нарысаў

былі прысычаныя апісанью марсіян. Бадай што ўсіх краінах жыва агаварваліся многія практэкты ўстанаўле-

Новая беларускія кніжкі

Выдавецтва Уладзімера Пелясы ў Нью-Ёрку нядына выдала тры наступныя кніжкі — зборнікі вершаў сучасных наўшчых паэтаў на эміграцыі, пайменні:

1. Міхась Кавыль: «Пад зорамі белымі». Бачынаў 72, чана 1 амэр. даляр.

2. Янка Юхнавец: «Шорах моўнасць». Бачынаў 48, чана 1 амэр. даляр.

3. Масей Сяднёў: «Ля ціхай брамы». Бачынаў 64, чана 1 амэр. даляр.

Чана ў іншых краінах — рапінавары — 1 амэріканскага даляра.

У вабмежаваным ліку ёсьць усе ўспомненія кнігі люксусовага выдання, якія наўчоюцца для падарку з розных нагод даў. Чана іх падвойная. Заказы трэба націроўваць паводле наступнай адрасу:

Mr. Wladimir Pieles
250 East 4-th St.
New York 9, N. Y., U.S.A.

Да заказу ў 10 дзяляраў трэба прыкладаць 5% на перасылку.

Сп. Уладзімер Пеляса выдаў успомненія кнігі люксусовага выдання, якія наўчоюцца для падарку з розных нагод даў. Чана іх падвойная. Заказы трэба націроўваць паводле наступнай адрасу:

Mr. Wladimir Pieles
250 East 4-th St.
New York 9, N. Y., U.S.A.

Да заказу ў 10 дзяляраў трэба прыкладаць 5% на перасылку.

Сп. Уладзімер Пеляса выдаў успомненія кнігі люксусовага выдання, якія наўчоюцца для падарку з розных нагод даў. Чана іх падвойная. Заказы трэба націроўваць паводле наступнай адрасу:

Mr. Wladimir Pieles
250 East 4-th St.
New York 9, N. Y., U.S.A.

Да заказу ў 10 дзяляраў трэба прыкладаць 5% на перасылку.

Сп. Уладзімер Пеляса выдаў успомненія кнігі люксусовага выдання, якія наўчоюцца для падарку з розных нагод даў. Чана іх падвойная. Заказы трэба націроўваць паводле наступнай адрасу:

Mr. Wladimir Pieles
250 East 4-th St.
New York 9, N. Y., U.S.A.